

det ærede Medlems gode Villie er det vistnok ikke fket. Havde han haat den afgjorende Stemme, var Sagen for længe siden afgjort derhen, at der saa at sige slet Intet var blevet indrømmet. Naar imidlertid det ærede Medlem slog paa, at, dersom vi ikke toge Lovudkastet uforandret, vilde dette atter være et Bevis paa, at vi vilde have Alt eller Intet, saa beror dette paa en Misforstaaelse. Her er ikke Tale om at fordrøe Alt, thi da havde vi fulgt den anden Bei, som jeg før nævnedes, nemlig fuldstændig at ophæve Skiftegebyrne. Dette er principrigtigt, det tvivler jeg ikke om; men af Hensyn til den bestaaende Skatteordning ere vi gaaede saa fort frem paa Veien, som det efter vor Overbevisning er forsvarligt. Jeg forstod ikke ganske det ærede Medlem bagved (Schjoring), naar han saa stærkt betonedes, at der i det nævnte Tilfælde vilde finde megen Vilskaarlighed Sted; thi det er dog bitterligt, at fra 1814 indtil nu har Skifteretten bestemt, hvor Meget der skulde gives, naar Boet udleveredes, og har dette kunnet gaa, medens de paagjældende Embedsmænd selv fik Pengene, hvor meget mere maa det saa ikke kunne gaa nu, da de ikke længere ere personlig interesserede i Sagen, idet jo Alt, hvad der kommer ind, skal overgives til Statskassen. Det ærede Medlem søiede saa til, og det forbausede mig unegtelig Noget, at, hvis der var Tale om at vise større Villighed mod Arvingerne, kunde han maasse være med dertil. Det forbausede mig, som sagt, Noget, thi som bekendt foreslog Regjeringen i Fjor, og Udvalgetts Mindretal sluttede sig dertil, som første Satz $\frac{1}{4}$ og som den næste $\frac{1}{4}$, uden at der derimellem fandtes noget Mellemstadium, medens Flertallets Forslag netop gif ud paa at indfætte saadanne Mellemstadium for at tilveiebringe nogen Deltelse for Arvingerne. Det forekommer mig, at det netop i mange Tilfælde vilde være heldigere at have saadanne Mellemstadium, idet Uleiligheden jo ofte kan være meget ubetydelig; men derimod skal jeg ikke have Noget imod at sætte $\frac{1}{4}$ som Minimum og $\frac{3}{4}$ som det Høieste. Kan man finde faste Regler, er det naturligvis bedst. — Naar jeg altsaa, i alt Fald foreløbig, fastholder Flertallets Forslag fra i Fjor, er det, fordi jeg har den Overbevisning, at vi den Gang gif saa vidt i Indrømmelser, som vi fandt det nogenlunde forsvarligt. Naar det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Himestad) mente, at det berøede paa en Misforstaaelse, naar jeg havde brugt Ordet „Kjendelse“, saa indrømmer jeg dette, men i alt Fald var det min Mening at udtale, at Regjeringens Forslag i det omhandlede Punkt ikke var i Overensstemmelse med de Endringer, Flertallet skullede i Fjor, og det fastholder jeg.

Octavius Hansen: Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (H. Nielsen) synes at være af den Ansuelse, at det Nigtigste vilde være, at der i Almindelighed ikke betaltes

Skiftegebyr. Dette synes at være hans Ideal, og naar han har kunnet gaa saa vidt i at slaa af paa sine Fordringer, at han endog har kunnet gaa ind paa at lade betale $\frac{1}{2}$ pCt. af den hele Formuemasse og $\frac{2}{3}$ pCt. af den beholdne Formue, mener han at have aflagt Bevis paa sand Sindelighed. Jeg tror nu dog, at det ærede Medlem, naar han vilde tænke sig Forholdene saaledes, at der slet ikke skulde betales Skiftegebyr, maatte komme til det Resultat, at det vilde være høist ubilligt, om de Skatteborgere, der ere i det heldige eller uheldige Tilfælde at have Boer, der skulle opgjøres, skulde kunne faae denne Opgjørelse aldeles gratis. En Opgjørelse af et Dødsbo er jo dog i og for sig ikke Noget, der vedkommer Staten; det er en privat Forretning, og kun i det Tilfælde, at Umyndige ere implicerede i Sagen, kan der være Anledning for Staten til at yde dem den samme Beskyttelse, som ydes dem paa mange andre Punkter. Har man imidlertid en Lovbestemmelse, hvorefter enhver af de myndige Arvinger kan fremfalde offentlig Skiftebehandling og altsaa sætte Statens Embedsmænd i Bevægelse for at faae en ren privat Forretning udført, forekommer det mig, at det vilde være et temmelig stærkt Stykke, om Staten skulde yde sin Hjælp uden at fordrøe Betaling for et Arbeide, der slet ikke vedkommer den. Et vedkommer naturligvis Staten paa dette Punkt, som paa alle andre, nemlig at lade sine Domstole afgjøre de Stridigheder, der kunne opstaa imellem Statens Borgere; men jeg gjentager, at det, at opgjøre en Mand's Formue, er en ren privat Forretning, der ikke vedkommer Staten. Naar det ærede Medlem vil betænke, at enhver af de myndige Arvinger har det i sin Magt at kunne paabyrde Statens Embedsmænd det meget betydelige Arbeide og den Risiko, der er forbunden med en saadan Opgjørelse, tror jeg, han maa komme til at sige sig selv, at det Ideal, han er kommen til at opstille, nemlig at der ikke skulde betales Noget for dette Arbeide og for denne Risiko, er uigjennemførligt. Det forekommer mig tværtimod, at der, netop fordi enhver Skiftebehandling er en privat Sag, der kun kommer indenfor Statens Omraade, naar der skal affiges Kjendelser, eller naar Umyndiges Interesser skulle beskyttes, er en Opfordring for Statens Vedkommende til at lade betale forholdsvis noget Mere for den Slags Forretninger, end der betaltes for andre retslige Forretninger. Det er vist et sundt Princip, at Borgere skulle betale for den Retshjælp, Staten yder. Borgere skulle ikke beskattes gennem denne Hjælp, men de skulle kun betale Staten, hvad den koster, naturligvis med Undtagelse af de Tilfælde, hvor Fattige eller Andre faae fri Proces. Da det nu imidlertid er en given Ting, at der ved den egentlige Procedure ikke svares fuldt Bederlag for den Udgift, Staten har derved, er det naturligt, at den Slags Forretninger, der kunne taale at bære det fulde Bederlag, ogsaa kommer til at bære det